

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER
Fødevarestyrelsen

Samrådstale - 1. februar 2006

KONTOR FOR JURA
OG INTERNATIONAL KOORDINATION

27.01.2006

J.nr.: /TBN/MZNI/JKJ

**Samrådstale - ad spørgsmål Å og AA
Dyreværnslovens § 20 - dyrlægers anmeldepligt**

Spørgsmål Å:

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor embedsdyrlæger, der udfører kødkontrol, ikke uden ledelsens accept og godkendelse kan anmelde dyreværnssager til myndighederne?”

Spørgsmål AA:

”Vil ministeren redegøre for hvorledes den enkelte dyrlæges forpligtelse i henhold til dyreværnslovens § 20 harmonerer med, at en embedsdyrlæge, der udfører kødkontrol, ikke uden ledelsens accept og godkendelse kan anmelde dyreværnssager til myndighederne?”

---o0o---

Dyreværnslovens § 20 generelt

De to samrådspørgsmål er tæt forbundne, og jeg har derfor valgt at besvare spørgsmålene under ét.

Jeg vil kort indlede med at give et samlet billede af anvendelsesområdet for dyreværnslovens § 20, hvorefter en dyrlæge, der bliver opmærksom på,

at et dyr behandles uforsvarligt, i visse tilfælde har pligt til at anmelde forholdet til politiet.

Det fremgår af forarbejderne, at hensigten med bestemmelsen i første række er at give en vis støtte til den dyrlæge, som konstaterer, at et dyrehold bliver misrøgtet, og som af hensyn til forholdet mellem ham og dyreejeren kunne være fristet til at undlade at anmelde forholdet.

I bemærkningerne fremhæves altså især det dilemma, som en praktiserende dyrlæge, der skal drive en forretning, kan havne i, når han står over for en klient og konstaterer, at et dyr er misrøgtet.

At forarbejderne især fokuserer på de praktiserende dyrlæger ændrer ikke ved, at anmeldepligten omfatter alle autoriserede dyrlæger, dvs. – udover praktiserende dyrlæger – embedsdyrlæger uden for arbejdstid og embedsdyrlæger i funktion.

Bestemmelsen skal altså også sikre anmeldelse af overtrædelser af dyreværnsloven, som konstateres i kødkontrollen på slagterier.

Fødevarestyrelsens udmelding vedr. embedsdyrlæger

Samrådsspørgsmålene relaterer sig til et brev fra Fødevarestyrelsen til en embedsdyrlæge i kødkontrollen på et slagteri.

Fødevarestyrelsen har i brevet bl.a. tilkendegivet, at embedsdyrlæger, ligesom andre offentligt ansatte, er forpligtet til at udføre deres arbejdsopgaver i overensstemmelse med de instrukser og retningslinier, som gives generelt og konkret, da den enkelte embedsdyrlæge ikke handler som enkeltperson, men på Fødevarestyrelsens vegne. Det hierarkiske system indebærer, at chefen har det overordnede ansvar for området, og at chefen kan fastlægge retningslinier for den konkrete opgavevaretagelse.

Baggrunden for Fødevarestyrelsens udmelding

Fødevarestyrelsens udmelding er forårsaget af en konkret sag i kødkontrollen på et konkret slagteri.

På det pågældende slagteri konstaterede chefembedsdyrlægen, at der var stor forskel på, hvornår de enkelte embedsdyrlæger skred til politianmeldelse på grund af uforsvarlig behandling af dyr. Hvilket man fandt var utilfredsstillende.

En del af forklaringen herpå kan være, at der var tale om et nyetableret slagteri, som skulle finde sine egne ben.

For at få udviklet en ensartet praksis og for at sikre anmeldelse af de rigtige dyreværns-sager traf chefembedsdyrlægen bestemmelse om, at alle anmeldelsessager skulle forelægges chefembedsdyrlægen eller afdelingsdyrlægen til kvalitetssikring, inden fremsendelse til politiet.

Embedsdyrlægernes tillidsrepræsentant spurgte herefter den centrale styrelse i Mørkhøj, om chefembedsdyrlægen generelt kan bestemme, hvordan sager skal behandles, herunder om chefembedsdyrlægen kan bestemme, om der i konkrete sager skal ske politianmeldelse.

Fødevarestyrelsen har opfattet tillidsrepræsentantens henvendelse som et spørgsmål om ledelsesrettens udstrækning på et fagligt område, og Fødevarestyrelsens brev tager afsæt i dette spørgsmål.

Indholdet af Fødevarestyrelsens brev

Som nævnt tilkendegiver Fødevarestyrelsen i brevet, at embedsdyrlæger, ligesom andre offentligt

ansatte, er forpligtet til at udføre deres arbejdsopgaver i overensstemmelse med de instrukser og retningslinier, som gives generelt og konkret.

Selvom udmeldingen udspringer af en konkret sag, er den blevet fortolket som en generel udmelding, der indeholder *nye* retningslinier fra Fødevarestyrelsen om opgavetilrettelæggelsen i relation til dyreværnslovens § 20.

Fødevarestyrelsen anerkender, at brevets rækkevidde er bredere end det konkrete slagteri, men styrelsen er samtidig af den opfattelse, at der i realiteten er tale om en præcisering af gældende retningslinier.

Fødevarestyrelsen har mange gange udsendt generelle instruktioner til fødevareregionerne om, hvordan de enkelte embedsdyrlæger skal vurdere konkrete sager i relation til dyreværnsloven. Fx har Fødevarestyrelsen udsendt meget præcise retningslinier for, hvornår der i forbindelse med konstatering af et skuldersår er tale uforsvarlig behandling af dyr. Og Fødevarestyrelsen har ofte udsendt udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd til fødevareregionerne med henblik på at sikre, at rådets udtalelser lægges til grund ved vurderingen af overtrædelser.

Efter Fødevarestyrelsens opfattelse er disse generelle retningslinier af afgørende betydning for styrelsens bestræbelser på at sikre ensartethed i sagsbehandlingen på landsplan, og styrelsen har derfor både ret og pligt til at udstikke sådanne retningslinier.

Fødevarestyrelsens opfattelse er følgende:

- Styrelsen har som myndighed en forpligtelse til at sikre, at *alle* overtrædelser af dyreværnsloven anmeldes. Man ville kunne bebrejde styrelsen, hvis en embedsdyrlæge aldrig eller kun i særligt alvorlige tilfælde foretog politianmeldelse af dyreværnsager, fordi embedsdyrlægen havde en meget restriktiv opfattelse af, hvornår et dyr blev behandlet uforsvarligt.
- Omvendt har styrelsen også en forpligtelse til at sikre, at der kun sker velunderbyggede politianmeldelser. Baggrunden herfor er *dels* hensynet til den enkelte dyreejers eller transportørs retssikkerhed, *dels* hensynet til at undgå unødigt trætte af retssystemet og dermed uhensigtsmæssig brug af samfundsmæssige ressourcer.

I forhold til spørgsmålet om konkrete instruktioner om arbejdstilrettelæggelsen på det enkelte slagteri har Fødevarestyrelsen i sit brev anerkendt, at der konkret kan være behov for, at chefembedsdyrlægen stiller krav om at blive involveret i samtlige sager. Dette gælder generelt i den offentlige sektor som konsekvens af den hierarkiske struktur.

I praksis vil chefen fx kunne have behov for at se samtlige sager, fordi der er problemer med uensartet sagsbehandling. Der er tale om en helt sædvanlig ledelsesmæssig beføjelse, og behovet vil typisk kun være til stede i en vis, kortere periode, indtil problemet med uensartede vurderinger er løst.

I forlængelse af samrådsspørgsmål Å bemærkes det, at det langt fra er alle embedsdyrlæger i kødkontrollen, der skal have ledelsens accept af konkrete anmeldelser i dyreværnsager. Chefembedsdyrlægen på den enkelte arbejdsplads har en forpligtelse til at sikre ensartethed i sagsbehandlingen og overholdelse af generelle retningslinier. Og chefembedsdyrlægen vurderer, hvilke instrumenter der er behov for i denne forbindelse.

Rationalet bag Fødevarestyrelsens udmelding

Det ville være særdeles vanskeligt, efter min opfattelse, for Fødevarestyrelsen at opfylde sin forpligtelse til som myndighed at sikre ensartethed og anmeldelse af *alle* de rigtige dyreværnsager, hvis ikke der var adgang til at udstikke generelle retningslinier, og hvis den enkelte chef ikke havde adgang til at gøre brug af helt normale ledelsesmæssige beføjelser.

Begrænsninger i denne adgang ville fx også gøre det vanskeligt at sikre stramninger på dyreværnsområdet på grundlag af tilkendegivelser fra Folketinget.

Det bemærkes desuden, at dyrevelfærdskontrollen på slagterierne ifølge lovgivningen er en integreret del af kødkontrollen. Det betyder, at embedsdyrlægerne har en række vidtgående beføjelser, herunder adgang uden retskendelse samt retten til at udtage prøver og kræve oplysninger fra både landmænd og slagterier.

Disse vidtgående beføjelser afbalanceres af forvaltningsretlige garantier for borgere og virksomheder, herunder den nye lov om retssikkerhed ved

forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Rationalet bag Fødevarestyrelsens brev er altså, at styrelsen kun vanskeligt ville kunne leve op til de grundlæggende krav om ensartethed og retssikkerhed, der stilles til en kontrolmyndighed, hvis ikke der var adgang til at udstikke generelle og konkrete retningslinier.

Afslutning

Jeg kan oplyse, at Dyrlægeforeningen har rettet henvendelse til justitsministeren for at få dennes stillingtagen til indholdet og rækkevidden af dyreværnslovens § 20.

I det omfang justitsministerens svar skulle give behov for at ændre Fødevarestyrelsens administration, vil dette naturligvis ske.